

elevorganisasjonen

Til Kunnskapsdepartementet
Fra Elevorganisasjonen
Dato 18.02.25

Høringsvar fra Elevorganisasjonen til NOU 2024:20

Elevorganisasjonen ønsker å takke for muligheten til å svare på denne høringen som gjelder skjermbruk hos barn og unge. Høringen legger fram hva som vil være viktig for elever i morgendagens skole. Først har vi tre temaer vi overordnet ønsker å påpeke viktigheten av, og videre kommenterer vi noen anbefalinger ytterligere.

Innholdsfortegnelse

Innledning

En mer nyansert debatt
Elevmedvirkning
Forskning og varige strukturer

17.2.3 Utvalgets anbefalinger om sosiale medier

17.3.4 Utvalgets anbefalinger

17.4.5 Utvalgets anbefalinger

17.5.3 Utvalgets anbefalinger

Avslutning

En mer nyansert debatt

Elevorganisasjonen har lenge ønsket en mindre polarisert debatt om skjermbruk i skole og barnehage. Det er viktig å forstå at skjermbruk i skolen og fritiden er to vidt forskjellige ting, og at det kreves en nyansert tilnærming. Vi løser ikke alle utfordringer med skjermbruk i skolen, men skolen er et sted som kan veilede og lære oss elever å bruke skjermen godt. En konstruktiv dialog som fokuserer på elevens beste og tar hensyn til både de positive og negative aspektene ved skjermbruk, er en viktigere debatt, enn hvorvidt man er for eller mot skjerm i skolen.

Elevmedvirkning

Elevene må involveres i diskusjoner om sin digitale hverdag. Våre erfaringer er unike fra voksnes, og vi trenger elevenes perspektiv for å få en helhetlig forståelse av den digitale teknologiens påvirkning i skolehverdagen. Vi trenger å få inn flere tiltak som skal tilrettelegge for elevenes medvirkning. Dette er essensielt for at vi får en stemme i hvordan digital teknologi skal brukes i hverdagen. Det er tross alt vi som vet hvordan det er å gå på skolen nå, og hvordan vi forholder oss best til digital teknologi.

elevorganisasjonen

Forskning og varige strukturer

Skjermbruk i skolen må forankres i pedagogiske mål og støttes av forskning på skjermbrukens effekt på læring. Dette vil gi skolene et solid grunnlag for å velge beste praksis. Derfor er det viktig at det prioriteres å forske på digitalisering. Vi støtter derfor utvalget med deres anbefalinger om å forske videre på digitale temaer. Samt at de støtter

Utdanningsdirektoratets forskningsprogram om digitalisering i barnehage og skole. En rød tråd i fremtidens politikkutforming om digitalisering er bra, Elevorganisasjonen støtter at det bør utredes for en varig struktur.

Dette høringsvaret er bygd opp kronologisk etter anbefalingene vi har valgt å drøfte. Vi tar kun for oss punkter som er relevante for elevene i skolen i dag, og ikke alt som står i skjermbruksutvalgets rapport. Vi stiller oss svært positive til mange av utvalgets anbefalinger, men ønsker i dette høringsvaret å kommentere noen ytterligere.

17.2.3 Utvalgets anbefalinger om sosiale medier

Elevorganisasjonen har ingen konkret politikk rundt aldersgrense på sosiale medier eller krav til sosiale medier-plattformer. Likevel ønsker vi å understreke viktigheten av disse tiltakene, og vi er glade for å se at det blir snakket ordentlig om. Det viktigste når disse avgjørelsene tas, er at elevene er med i alle deler av prosessen. Sosiale medier er en stor del av livene våre, vår side av saken må være tatt i betraktning.

17.3.4 Utvalgets anbefalinger

Anbefalinger til myndighetene

Elevorganisasjonen støtter både leselyststrategien og Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole. Vi mener det er viktig å få iverksatt tiltakene satt i disse strategiene. Elevorganisasjonen støtter også å se på om det totale tilskuddet til læremidler i skolen er tilstrekkelig. Da vi i dag vet at mange elever har lærebøker fra forrige århundre, ei heller tilgang på gode digitale læremidler.

Anbefalinger til skoler og barnehager, og deres eiere

“Sørg for god balanse mellom digitale teknologier og trykte bøker i skole og barnehage.

Trykte bøker er særlig viktig når elevene skal forholde seg til mye tekst.”

Både trykte bøker og skjermer fyller ut viktige roller i den norske skolen, og er like viktige for elevene. Elevorganisasjonen støtter at vi skal ha en balanse mellom trykte bøker og skjermer. Vi ønsker likevel å påpeke at denne formuleringen kan bli vag og for lite konkret når den skal følges i praksis. For Elevorganisasjonen er det viktig å presisere at skjerm som begrep i seg selv er for vagt, for skjermen kan brukes på ulike måter innenfor ett og samme fag. Vi ønsker derfor å presisere at denne balansen skal være opp til de som faktisk er i klasserommet og bestemme, elevene og lærerne.

“Begrens digitale distraksjoner i skoletiden og hjelp elevene til å regulere skjermbruk.

Vi tolker dette tiltaket som at man ønsker å minske bruk av ukonvensjonell teknologi som mobiltelefoner. Selv om vi forstår intensjonen i tiltaket, vil vi understreke et annet aspekt. Det er viktig at skolen er et sted for veiledning og utvikling, dette gjelder også sosiale medier.

elevorganisasjonen

Selv om "distraksjonene" ofte er knyttet til ukonvensjonell teknologi, så kan det tilby store muligheter og skolen bør legge til rette for dette. Vi vil understreke skolens viktige rolle i å hjelpe elevene med å regulere skjermbruk, og at løsningen ikke alltid er å fjerne "distraksjonene".

17.4.5 Utvalgets anbefalinger

Anbefalinger til myndighetene

"Det bør være krav om at studentene skal utvikle profesjonsfaglig digital kompetanse i alle lærerutdanningene. "Lærerutdanningene bør legge vekt på profesjonsfaglig digital kompetanse fremfor bruk av spesifikke digitale verktøy."

Vi ser at lærere trenger et digitalt lærerløft. Alle elever merker det. Hvis Norge skal bli verdens mest digitaliserte land, er elevene avhengige av god undervisning med og om dagens og morgendagens teknologier. Dermed starter alt med lærerne, og Elevorganisasjonen støtter dette tiltaket og mener det bør prioriteres.

"Norge bør fortsette å delta i internasjonale undersøkelser som måler digitale ferdigheter." Vi mener internasjonale undersøkelser om skolen er positivt, men de må ha helheten til skolesystemet i grunn. Nye internasjonale undersøkelser skal vurderes i lys av kvalitetsutviklingssystemets formål, prinsipper og forutsetninger, det totale omfanget og kostnaden til undersøkelsen må også vurderes.

"Utvalget støtter at regjeringen vil vurdere innretningen på digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet i læreplanen, for å tydeliggjøre hva som inngår i den digitale kompetansen elevene skal utvikle"

Elevorganisasjonen ser på det som positivt at man ønsker å vurdere hva slags kompetanse elevene skal ha innenfor digitalisering.

Anbefalinger til skoler og barnehager, og deres eiere

"Ha felles rutiner og strategier for å utvikle elevenes mest grunnleggende digitale kompetanse slik at denne kommer på plass tidlig i skoleløpet."

Elevorganisasjonen vil rette fokus på slike tiltak, som legger inn en innsats for å være tidlig ute med felles rutiner og strategier for elevenes videre utvikling. Alle elever må få det samme utgangspunktet, det gjelder også digitale ferdigheter.

17.5.3 Utvalgets anbefalinger

"Utvalget anbefaler at tiltak som innebærer større endringer i regulering eller rammer for barn og unges skjermbruk, for eksempel mobilrestriksjoner i skolen, vitenskapelig evalueres." Mobileforbud anbefalingen som kunnskapsministeren la frem i fjor høst føltes for mange elever som en befaling, heller enn en anbefaling. Vi opplever ofte at man stiller seg veldig kritiske til ukonvensjonell teknologi, selv om det kan medgi muligheter for læringen. Vi savner også at utvalget er tydelige på at det er annerledes behov For det er ulikt behov for restriksjoner i barneskolen som på vgs. Selv om restriksjonene kan ha positive virkninger, vil vi også understreke viktigheten av skolens rolle i å lære elevene om mobilbruk og sosiale medier, og ikke minst forberede elevene på det de møter i arbeidslivet. En elev på byggfag møter for eksempel et arbeidsliv der mange må dokumentere alt de bruker mobilen til i løpet

elevorganisasjonen

av sin arbeidshverdag, da fungerer det ikke å stenge mobilen helt ut av denne elevens liv. Derfor støtter Elevorganisasjonen at mobilrestriksjonene og andre større endringer skal vitenskapelig evalueres.

“Det er behov for kontinuerlig og nyansert forskning på skjermbruk og barn og unge.” Elevorganisasjonen ser det som positivt at det ønskes mer forskning og kunnskap om det digitale i skolen. Likevel vil vi også si oss uenige i at forskningen på den pedagogiske sammenhengen mellom den digitale teknologien i skolen skal prioriteres overfor teknologiens potensiale. Elevorganisasjonen mener det er essensielt for skolens fremtid å undersøke teknologiens potensiale i tillegg til det pedagogiske aspektet.

Avslutning

Elevorganisasjonen er kort oppsummert glade for å se at det blir satt fokus på digital teknologi i skolen, og støtter de fleste av tiltakene anbefalt fra utvalget. Med det sagt, mener vi at noen av tiltakene i utredningen ikke har en klar fremgangsmåte skissert for å kunne bli gjennomført, og vi er litt bekymret for at det derfor ikke vil forekomme reelle endringer fra anbefalingene. Vi håper derfor departementet virkelig vil satse på å øke den teknologiske kompetansen i skolen og den teknologiske kompetansen man får gjennom skoleløpet sitt.

Vi ønsker å avslutte høringssvaret med et ønske om at regjeringen straks begynner å handle som følge av anbefalingene. Vi kommer ingen vei med kun støtte i anbefalinger, de må innføres. Hvis Norge skal bli verdens mest digitaliserte land, må det starte i skolen. Vi må utforske hvordan digital teknologi kan brukes hensiktsmessig og pedagogisk, og det arbeidet må begynne snarest.

Tøyen, 18.02.25

Med vennlig hilsen,

Madelen Kloster

Leder

Rim Sophie Khalid

Sentralstyremedlem

Martine Løkken Svendsen

Nestleder